

Jaarverslag 2014-2015

Adres

Kenniscentrum Kraamzorg
Laan van Kronenburg 2
1183 AS Amstelveen

Contact

www.kenniscentrumkraamzorg.nl
info@kenniscentrumkraamzorg.nl
Telefoon 020 54 59 023

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Organisatie(structuur)	4
2.1 Bestuur	
2.2 Dagelijkse leiding	
2.3 Freelancers	
2.4 Vrijwilligers	
3. Strategie van het Kenniscentrum Kraamzorg	6
3.1 Kwaliteit	
3.1.1 Kwaliteitsregister kraamverzorgenden	
3.1.2 Kwaliteitskeurmerk	
3.1.3 Kwaliteitsindicatoren	
3.2 Scholing	
3.2.1 (Her)registratie eisen kraamverzorgenden	
3.2.2 Accreditatie (opleidings-)instellingen	
3.2.3 Beroepscompetentieprofiel	
3.2.4 Opleidingsveld	
3.3 Inhoud, ontwikkeling en kennisoverdracht	
3.3.1 Landelijke (monodisciplinaire en multidisciplinaire) richtlijnen en protocollen	
3.3.2 CPZ	
3.3.3 Inhoudelijke samenwerkingspartners	
3.3.4 Website	
3.3.5 Dag van de Kraamzorg	
3.3.6 Artikelen in vakbladen	
3.4 Ketensamenwerking	
3.5 Onderzoek	
3.6 Innovaties	
3.6.1 Digitale kraamzorg	
3.6.2 Kraamverzorgenden van de toekomst	
4. Stakeholders	12
5. Faciliteiten	12
5.1 Huisvesting	
5.2 Website	
6. Financiën	13
6.1 Vaste inkomsten	
6.2 Subsidies	
6.3 Sponsoring	
7. Tot slot	14

Bijlage: Jaarcijfers Kenniscentrum Kraamzorg 2014-2015	15
---	----

1. Inleiding

Voor u ligt het Jaarverslag van het Kenniscentrum Kraamzorg (KCKZ) van mei 2014 t/m december 2015.

Over de subsidieperiode die van juni 2012 t/m april 2014 liep, heeft het KCKZ verslag gedaan en verantwoording afgelegd over haar activiteiten in deze periode en voor wat betreft de besteedde subsidiegelden.

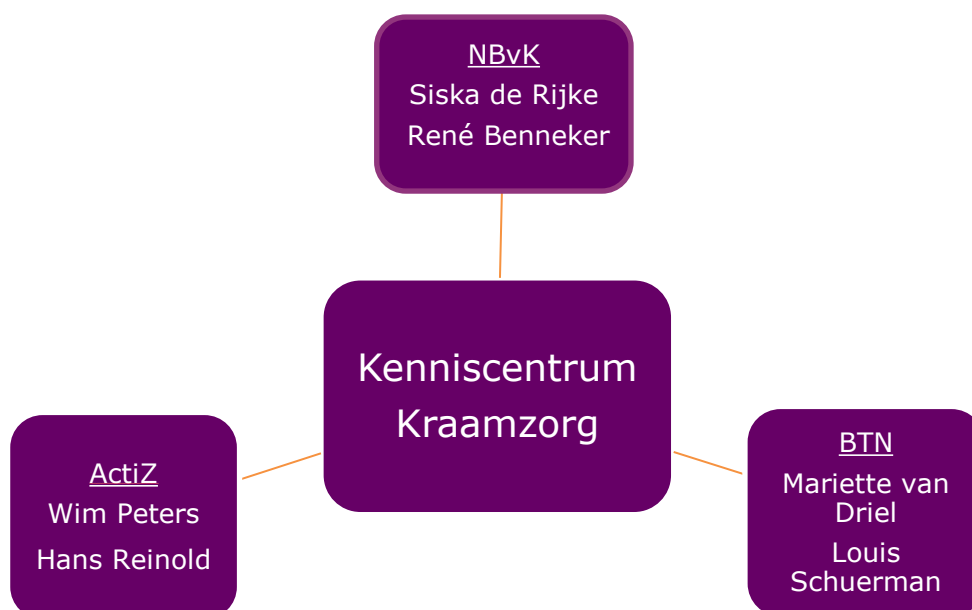
Vanaf 2016 wordt er jaarlijks een Jaarverslag uitgebracht.

In de verslagperiode mei 2014-2015 heeft het Kenniscentrum Kraamzorg bewezen op eigen benen te kunnen staan: het Kwaliteitsregister en de daaraan gekoppelde Accreditatiesystematiek, de pijlers onder het Kenniscentrum Kraamzorg, zijn beide succesvol waardoor het bestaansrecht van het Kenniscentrum Kraamzorg eens en te meer duidelijk is.

Het Meerjarenbeleidsplan 2014-2017 heeft in de verslagperiode richting gegeven in de te volgen strategie om op zes specifieke beleidsterreinen actief te opereren waardoor het Kenniscentrum Kraamzorg een duidelijke positie inneemt, zowel in de kraamzorgsector, het netwerk van Geboortezorg als bij alle andere stakeholders.

2. Organisatiestructuur

De bestuurlijke structuur van het Kenniscentrum Kraamzorg ziet er in de verslagperiode als volgt uit:

2.1 Bestuur

De drie belangenorganisaties in de kraamzorg hebben ieder twee personen afgevaardigd in het bestuur van de stichting. Het bestuur is in de verslagperiode gemiddeld 4x per jaar bij elkaar in vergadering geweest.

Het bestuur van Stichting Kenniscentrum Kraamzorg is in de verslagperiode als volgt samengesteld:

Mariette van Driel	(BTN)	voorzitter
Siska de Rijke	(NBvK)	secretaris
Louis Schuerman	(ZIN/BTN)	penningmeester
René Benneker	(NBvK)	bestuurslid
Wim Peters	(Liemerscare/ActiZ)	bestuurslid
Hans Reinold	(Careyn/ActiZ)	bestuurslid

Wim Peters heeft in de verslagperiode de taken van Fennate Huijbregts overgenomen daar zij niet meer werkzaam was bij ActiZ.

Aan het eind van de verslagperiode hebben Wim Peters en Hans Reinold beiden het Bestuur van het Kenniscentrum Kraamzorg verlaten. Deze vacatures worden begin 2016 opgevuld.

2.2 Dagelijkse leiding

Het Kenniscentrum Kraamzorg opereert ook in deze verslagperiode als een kleine slagvaardige werkorganisatie met een parttime directeur die verantwoordelijk is voor de richting van het Kenniscentrum Kraamzorg. Zij geeft, in samenwerking met het bestuur, invulling aan de missie, visie en doelstellingen en het daaruit voortvloeiende strategische beleid van het Kenniscentrum Kraamzorg en draagt zorg voor structurele financiering. De eveneens parttime secretaris biedt hierin ondersteuning en geeft mede uitvoering hieraan. De directeur en secretaris leggen verantwoording af aan het hierboven genoemde bestuur.

De dagelijkse leiding van het Kenniscentrum Kraamzorg bestaat op 31 december 2015 uit:

Marie-Pauline van der Ven	directeur, 16 uur
Esther van der Zwan	secretaris, 24 uur
Mirjam Duindam	managementassistente, 15 uur

Vanaf maart 2014 is er een management assistente voor 15 uur per week aangenomen voor het uitvoeren van werkzaamheden rond de registratie en accreditatie in. Haar taken bestaan voornamelijk uit het te woord staan van kraamverzorgenden, kraamzorgorganisaties en opleiders die vragen hebben rond de registratie, accreditatie en het verwerken van de registraties, accreditaties. Tot en met de zomer van 2014 is er, om de grootste drukte mee op te vangen, aanvullend met een freelancer gewerkt die de registraties in het register verwerkte.

2.3 Freelancers

Voortgang

Voor de website (bouwer en webwriter), inhoudsdeskundige voor de accreditatiecommissie en voor financiën wordt tot op heden succesvol gewerkt met vaste freelancers. Voor incidentele zaken is het goed om met freelancers te blijven werken. Voor de Accreditatiecommissie en andere inhoudelijke zaken hebben we in 2015 besloten om met 2 beleidsmedewerkers te gaan werken die beiden een arbeidsovereenkomst met het KCKZ hebben voor minimaal 8 uur per maand.

2.4 Vrijwilligers

Voortgang

Vanaf de start van het Kenniscentrum is gewerkt met enthousiaste vrijwilligers die vanuit de NBvK en de kraamzorgorganisaties input hebben aangeleverd. Zij zijn onontbeerlijk, zij leveren input aan en werken deze uit in de verschillende (werk)groepen als het over inhoudelijke onderwerpen gaat. Nadat het in hun (werk)groep besproken is, bespreken zij dit weer met hun achterban/collega's, dat wordt weer meegenomen als feedback in de (werk)groep.

Bovenstaande vrijwilligers hebben in de verslagperiode meegedacht in de:

- Denktank, 10 leden
- Focusgroepen Landelijke Richtlijnen, 13 leden
- 2 landelijke werkgroepen Protocollen, 22 leden
- Herregistratiecommissie, 12 leden
- Beroepscompetentieprofiel, 5 meelezers

3. Strategie van het Kenniscentrum Kraamzorg

Het Meerjarenbeleidsplan 2014-2017 is in de verslagperiode leidend voor de activiteiten van het Kenniscentrum Kraamzorg. Hieronder verslag van de activiteiten die zijn ontwikkeld via de zes beleidsterreinen die het uitgangspunt van de strategie van het Kenniscentrum Kraamzorg zijn.

3.1 Kwaliteit

3.1.1 Kwaliteitsregister Kraamverzorgenden

Voortgang

Het Kenniscentrum Kraamzorg had in haar Meerjarenbeleidsplan als doelstelling dat er eind 2013: 2000 à 3000 kraamverzorgenden in het register geregistreerd staan. Eind 2014 wilden we afsluiten met 5000 kraamverzorgenden, 2015 met 7000 en 2016 met 8500 kraamverzorgenden.

Deze doelstelling is meer dan gehaald: eind 2014 hebben we afgesloten met ruim 8500 kraamverzorgenden in het Kwaliteitsregister en 2015 met 9700 kraamverzorgenden. Dat betekent dat nagenoeg alle kraamverzorgenden in het Kwaliteitsregister staan.

Eind 2015 is een start gemaakt met de evaluatie van het Reglement Kwaliteitsregister Kraamverzorgenden evenals de hoogte van de kosten voor Herregistratie in het Kwaliteitsregister voor de kraamverzorgenden. De uitkomsten hiervan zijn meegenomen in de prijsstelling/financiering van de Kwaliteitsregistratie voor de tweede registratieperiode vanaf april 2016.

3.1.2 Kwaliteitskeurmerk

Voortgang

Het was de bedoeling dat het Kenniscentrum Kraamzorg zou gaan onderzoeken, in samenwerking met de beide brancheorganisaties, in hoeverre het mogelijk is om bestaande kwaliteitssystemen onder te brengen in één kwaliteitskeurmerk speciaal voor de kraamzorg. Naast de interne processen, borstvoedingscertificering en de kwaliteitsindicatoren gaat het aantal geregistreerde kraamverzorgenden een rol spelen in dit Kwaliteitskeurmerk.

Tot op heden heeft zowel het Kenniscentrum Kraamzorg als de Brancheorganisatie nog niet de gelegenheid gehad zich hierover te buigen. Wellicht dat er in 2016 een aanzet gegeven kan worden.

3.1.3 Kwaliteitsindicatoren

Voortgang

Het Zorginstituut Nederland heeft kwaliteitsindicatoren voor de kraamzorg opgesteld, ActiZ en BTN (nu BO Geboortezorg) zijn namens de kraamzorgorganisaties actief betrokken geweest bij de ontwikkeling hiervan. Voortschrijdend inzicht heeft er toe geleid dat dit onderwerp in de verslagperiode geen speerpunt is vanuit het Kenniscentrum Kraamzorg.

3.2 Scholing

In de verslagperiode is er meer inzicht in wat de kraamzorgsector te bieden heeft op het gebied van scholing door middel van de registratie en de herregistratie-eisen die gesteld worden aan de kraamverzorgenden, de accreditatie-eisen aan (opleidings-)instellingen en door een start te maken met de herziening van het Beroepscompetentieprofiel. Na de herziening van het Beroepscompetentieprofiel kan het Kenniscentrum Kraamzorg medio 2016 met het opleidingsveld aan de slag.

3.2.1 Herregistratie Kraamverzorgenden

Voortgang

De eerste Herregistraties zullen in april 2016 plaatsvinden. In 2015 is er een Herregistratiecommissie Kwaliteitsregister Kraamverzorgenden opgericht met 12 mensen uit de verschillende geledingen binnen de kraamzorg. Deze commissie heeft de eerste registratieperiode geëvalueerd en heeft de Herregistratie-eisen voor de tweede periode, vanaf april 2016, eind 2015 vastgesteld. Begin 2016 bestudeert het Bestuur de nieuwe eisen en zal deze dan formeel vaststellen. De Herregistratie-eisen zijn aangescherpt op basis van informatie en inzichten verkregen uit de eerste registratieperiode en op basis van de uitkomsten uit de Denktank (zie hoofdstuk 3.6.2) en het daaruit voortvloeiende Visiedocument "Kraamzorg verzekerd van een goede toekomst" (Deen, 2015). Dit om er zo voor te zorgen dat het Kwaliteitsregister ook echt waarde blijft vertegenwoordigen.

3.2.2 Accreditatie (opleidings-)instellingen

Voortgang

De Accreditatiecommissie bestond deze verslagperiode uit 2 Beleidsmedewerkers die ondersteund zijn door deskundigen op de verschillende specialistische terreinen. Deze verslagperiode is er veel aandacht uitgegaan naar de Accreditatie van scholing. Begin 2015 heeft er met de Accreditatiecommissie een evaluatie plaatsgevonden over de eisen voor de aanbodaccreditatie omdat deze opleiders jaarlijks opnieuw een aanvraag moeten indienen.

Er is door de Accreditatiecommissie medio 2015 gestart met het evalueren van de Instellingsaccreditaties en de door hen uitgezette geaccrediteerde scholingen om zo de kwaliteit van de geleverde scholing op het juiste niveau te brengen. Alle Instellingen hebben telefonisch dan wel per email feedback ontvangen.

Begin 2016 wordt de gehele Accreditatiesystematiek in zijn geheel geëvalueerd. Dan worden ook de tarieven voor accreditatie onder de loep genomen en afhankelijk van baten en lasten blijven deze gehandhaafd of worden verhoogd.

3.2.3 Beroepscompetentieprofiel

Voortgang

Het Beroepscompetentieprofiel (BCP) Kraamverzorgende (t.a.v. de Branche erkende opleiding, 2009) is de basis voor de opleidingen tot kraamverzorgende zowel de Verzorgende IG profiel Kraamzorg als de Branche erkende opleiding. Gezien de huidige ontwikkelingen in het werkveld en voor de verdere professionalisering van het beroep kraamverzorgende is het wenselijk dat het BCP hierbij passend is.

Om hier stappen in te zetten moest het Beroepscompetentieprofiel uit 2009 uitgebreid en herschreven worden.

Het Kenniscentrum Kraamzorg heeft in april 2015 een aanvraag ingediend bij het A&OVVT fonds voor subsidiegelden om dit te verwezenlijken. In mei 2015 is de toezegging van het A&OVVT fonds gekomen dat het Kenniscentrum Kraamzorg in samenwerking met Ed Deen, *partners in gezondheidszorg* het BCP mochten herzien. Het traject loopt t/m mei 2016.

Ter onderbouwing van het BCP is er gestart met het schrijven van het Visiedocument "Kraamzorg verzekerd van een goede toekomst" (Deen, 2015) over de rol en positionering van de kraamverzorgende in de geboortezorgketen. Dit Visiedocument is gebaseerd op de uitkomsten van de Denktank (zie hoofdstuk 3.6.2) en op een literatuurstudie over de ontwikkelingen in de zorg en in het bijzonder in de Geboortezorg, waar kraamzorg een onderdeel van uitmaakt. Beide documenten zijn gebruikt als basis voor het Beroepscompetentieprofiel kraamverzorgende. In juni 2015 zijn diverse veldpartijen telefonisch geraadpleegd over de belangrijkste ontwikkelingen binnen de geboortezorgketen. Dezelfde veldpartijen hebben de conceptversie van het Beroepscompetentieprofiel kraamverzorgende becommentarieerd.

3.2.4 Opleidingsveld

Voortgang

In deze verslagperiode is er regelmatig contact geweest en is er informatie uitgewisseld met de verschillende opleidingscoördinatoren van verschillende ROC's in het land. Duidelijk is dat er een sterke behoefte is aan richting die het opleidingsveld in moet gaan voor wat betreft de kraamzorgopleidingen. Zodra het BCP medio 2016 afgerond is, ligt er een plan klaar om met het opleidingsveld aan de slag te gaan.

3.3 Inhoud, ontwikkeling en kennisoverdracht

3.3.1 Landelijke (monodisciplinaire en multidisciplinaire) richtlijnen en protocollen

Voortgang

Landelijke Protocollen:

Aan het begin van deze verslagperiode was de Werkgroep Landelijke Protocollen bijna klaar met het meest uitgebreide protocol Borstvoeding. Nadat dit protocol klaar was, is de Werkgroep tijdelijk gestopt omdat TNO aanbod om het KCKZ verder te ondersteunen met KIP (kennis investeringsgelden) gelden om de bestaande protocollen uit de organisaties te verzamelen en te screenen op overeenkomsten en vervolgens een onderbouwingsdocument te maken t.b.v. het zorgprotocol als start voor de te maken Landelijke Richtlijnen.

Begin 2015 is er een Beleidsmedewerkster aangesteld die de verzamelde protocollen van kraamzorgorganisaties heeft bestudeerd en hieruit per protocol een eenduidig protocol heeft geschreven.

In het voorjaar van 2015 was zij hiermee klaar en is er naast de bestaande Werkgroep nog een Werkgroep Landelijke Protocollen opgericht (totaal 22 leden) om op deze manier vaart te kunnen zetten achter de beoordelingen van de 30 protocollen die voorlagen. Tijdens de Dag van de Kraamzorg in september 2015 zijn de eerste 15 beoordeelde Landelijke Protocollen in concept gepresenteerd in de APP die door het Kenniscentrum Kraamzorg inmiddels was ontwikkeld. Daarna zijn de werkgroepen in een rustiger tempo verder gegaan met de beoordeling van de rest van de protocollen. Alle protocollen moeten uiteindelijk nog door de KNOV beoordeeld worden en door de diverse ter zake doende andere stakeholders. De verwachting is dat dit hele proces eind 2016 is afgerond.

Landelijke Richtlijnen:

Medio 2014 is TNO gestart met een onderzoek naar de kennis van kraamverzorgenden over Richtlijnen. Via een enquête op de website hebben meer dan 2200 kraamverzorgenden gereageerd en hun input hierop gegeven, vervolgens is dit nabesproken in focusgroepen met totaal 13 deelnemers uit alle geledingen van de kraamzorg. Vervolgens heeft TNO aangeboden om 3 onderbouwingsdocumenten te maken t.b.v. 3 zorgprotocollen als aanzet voor de te maken Landelijke Richtlijnen. Deze 3 documenten zijn eind 2015 opgeleverd aan het Kenniscentrum Kraamzorg. In de verslagperiode is tevens de multidisciplinaire richtlijn Borstvoeding herzien. Het Kenniscentrum heeft namens de kraamzorgsector deze richtlijn geaccordeerd en verspreid onder de achterban.

3.3.2 CPZ

Voortgang

In de verslagperiode is er incidenteel contact geweest tussen het bureau van het CPZ en het bureau van het Kenniscentrum Kraamzorg. De informatie uitwisseling vindt voornamelijk plaats via het sectoroverleg Kraamzorg waarin de brancheorganisaties, de beroepsvereniging, het Kenniscentrum Kraamzorg en het bestuurslid, die de Kraamzorg binnen het CPZ bestuur vertegenwoordigd, zitting hebben. In dit overleg wordt verslag gedaan door het CPZ bestuurslid over de gang van zaken binnen het CPZ en door diegenen die in commissies van het CPZ zitten.

In de verslagperiode heeft het sectoroverleg 3x plaats gevonden.

3.3.3 Inhoudelijke samenwerkingspartners

Voortgang

Er is inmiddels een goed contact opgebouwd met de belangrijke inhoudelijke samenwerkingspartners in de Geboortezorg. Er zijn afspraken met elkaar gemaakt en er vinden met de verschillende partners regelmatig telefonisch dan wel persoonlijk overleg plaats. Het Kenniscentrum Kraamzorg heeft inmiddels haar plek in de keten verworven.

3.3.4 Website

Voortgang

De website, www.kenniscentrumkraamzorg.nl, geeft toegang tot het Kwaliteitsregister, de Accreditatiesystematiek, de scholingsagenda en de Landelijke Protocollen. Tevens brengt het KCKZ via de website wekelijks wisselende inhoudelijke onderwerpen rond de kraamzorg voor het voetlicht. In 2014 lagen de website bezoeken per maand tussen de 2000 en 3000. In 2015 tussen de 1000 en 2000.

Naast de website wordt er 1x per 2 maanden een e-nieuwsbrief uitgestuurd aan alle geregistreerde kraamverzorgenden, alle kraamzorgorganisaties en ketenpartners uit de Geboortezorg en anderen geïnteresseerden. In de verslagperiode zijn er 10 e-nieuwsbrieven verstuurd.

Ook worden de berichten uit de e-nieuwsbrief en van de website doorgezet naar de Facebookpagina van het Kenniscentrum Kraamzorg. Eind 2015 had het Kenniscentrum Kraamzorg ruim 3000 volgers op Facebook.

Voor actuele zaken wordt er gebruik gemaakt van twitter.

3.3.5 Dag van de Kraamzorg

Voortgang

Tot en met 2013 werd jaarlijks, in juni, de Nationale Dag Kraamzorg voor kraamverzorgenden in Ede georganiseerd door Reed/Elsevier i.s.m. de NBvK.

Vanaf 2014 heeft het Kenniscentrum Kraamzorg de rol van de NBvK overgenomen en ondersteunt het KCKZ Reed/Elsevier met deze dag. De dag is in een nieuw jasje gestoken en heeft een nieuwe naam gekregen: de Dag van de Kraamzorg. In 2014 en 2015 vond deze dag begin september plaats in Nieuwegein. Naast het plenaire programma en de markt met sponsors is er nu ook een Kennisstraat waar de kraamverzorgenden kennis kunnen ophalen. In 2014 was er bij de opening van het programma een videoboodschap van de minister. De Dag van de Kraamzorg wordt sinds 2014 geaccrediteerd. De dag voorziet duidelijk in een behoefte want het aantal kraamverzorgenden die deze dag bezoeken stijgt elk jaar.

3.3.6 Artikelen in vakbladen

In 2014 en 2015 zijn er verschillende artikelen verschenen over het Kenniscentrum Kraamzorg in de kraamzorgvakbladen Kraamsupport en Nataal. Met al deze bladen is een relatie opgebouwd en zij zijn bereid om het Kenniscentrum Kraamzorg ook in de toekomst een podium te geven.

Met Kraamsupport is vanaf september 2015 een speciale samenwerking aangegaan. Zij brachten in 2015 2x een Special van hun blad uit met een specifiek thema waaraan het KCKZ haar input mocht verlenen. In ruil hiervoor is deze Special naar alle kraamverzorgenden in het Kwaliteitsregister gestuurd.

3.4 Ketensamenwerking

Voor de toekomst en het voortbestaan van de kraamzorg is samenwerking met ketenpartners van groot belang. Kraamzorgorganisaties zijn actief betrokken in VSV's en werken steeds nauwer samen met verloskundigen in juridische samenwerkingsverbanden die een opmaat zijn naar integrale zorg en integrale zorgfinanciering.

Binnen het sectoroverleg Kraamzorg bewaakt het Kenniscentrum Kraamzorg samen met de andere betrokken partijen het overzicht over de diverse overlegstructuren waarbij de Kraamzorg betrokken moet zijn daar waar het gaat over de inhoud en afstemming van zorg. Gezamenlijk wordt bekeken wie waarvoor afgevaardigd wordt zodat werkzaamheden niet dubbel gedaan worden en er een terugkoppeling plaatsvindt van de

informatie die uitgewisseld is. Ketenpartners weten het Kenniscentrum Kraamzorg nu ook op een natuurlijke manier te vinden daar waar het gaat om afvaardiging in werkgroepen voor multidisciplinair overleg, op dit gebied is veel vooruitgang geboekt.

Het belang van Ketensamenwerking is duidelijk uitgewerkt in het visiedocument waardoor de Herregistratiecommissie het onderwerp scherp op het vizier heeft bij de keuze voor de verplichte modules bij en nascholing waarvoor de contouren in oktober 2015 duidelijk werden. De individuele kraamverzorgende wordt zich zo geleidelijk steeds meer bewust van haar rol in de keten, door middel van de activiteiten die ze voor haar registratie in het Kwaliteitsregister moet ontplooiën.

3.5 Onderzoek

Voortgang

Het Kenniscentrum Kraamzorg heeft alles gedaan wat in haar mogelijkheden lag om in deze verslagperiode onderzoek te faciliteren en te stimuleren.

Hier volgen de activiteiten in de verslagperiode:

- Regelmatig is er contact en overleg geweest met ZonMw over de Kennissynthese Kraamzorg en de opvolger van de Kennissynthese, de Kennisagenda. In juni 2015 heeft de minister n.a.v. de Kennisagenda de programmacommissie Zwangerschap en Geboorte van ZonMw gevraagd, omdat de kraamzorg in het huidige programma niet of nauwelijks aan de orde is geweest, om op korte termijn met een programmavoorstel voor de kraamzorg te komen. In het najaar van 2015 is door de programmacommissie gestart met het uitschrijven van een call voor de kraamzorg, deze wordt begin 2016 gepubliceerd.
- ErasmusMC: vanaf april 2014: over het omgaan met medische en niet-medische risico's door kraamverzorgenden is nog weinig bekend, onderzoekers van het Erasmus Medisch Centrum hebben in samenwerking met het Kenniscentrum Kraamzorg dit onderzocht. In de eerste week van april 2014 ontvingen alle kraamverzorgenden die bij het Kenniscentrum zijn ingeschreven in het Kwaliteitsregister een e-mail met daarin een link naar een vragenlijst. Meer dan 2000 kraamverzorgenden hebben meegedaan. Op deze manier is er echt een goed beeld ontstaan van de bijdrage van kraamzorg aan de gezondheid van moeder en kind.
- Ook het onderzoek van het ErasmusMC, HP4all2, heeft onze aandacht. Jaarlijks is er overleg over de voortgang. Jaarlijks zijn zij aanwezig in de Kennisstraat van de Dag van de Kraamzorg.
- Babybalance: 2015: het KCKZ heeft een bijdrage geleverd aan het evaluatie onderzoek van Babybalance door het Nivel. Helaas is uit het onderzoek gebleken dat dit project te vroeg van start is gegaan.
- In mei 2015 zijn de effecten van specifieke veranderingen in de Geboortezorg onderzocht door 3 ZonMw gefinancierde onderzoeken: het Geboortecentrum onderzoek: vergelijkt de geboortezorg in regio's met of zonder geboortecentrum, de Connect-In studie: vergelijkt individuele prenatale zorg met groepszorg CenteringPregnancy en de INCAS studie: vergelijkt in bepaalde regio's de huidige Geboortezorg met een meer integrale aanpak. Er is ontzettend veel veranderd in de Geboortezorg. Dit heeft invloed op Nederlandse zwangeren en hun kinderen, maar waarschijnlijk nog méér op de zorgverleners vandaar dit onderzoek. Er is een online arbeidstevredenheidsonderzoek onder zorgverleners in de Geboortezorg gehouden waaronder de kraamverzorgenden, zij werden benaderd via het Kenniscentrum Kraamzorg. Ook hier hebben weer vele kraamverzorgenden aan meegewerkt.
- TNO: vanaf halverwege 2014 is er in samenwerking met TNO een richtlijnenonderzoek in de kraamzorg gedaan, zie hoofdstuk 4.3.1
- PFZW (voorheen PGGM): in september 2014 is er een presentatie van (toen nog) PGGM Advies op de Dag van de Kraamzorg gegeven. Zij hebben een start gemaakt met onderzoek op basis van gegevens uit hun eigen bestand en uit het bestand van het Kwaliteitsregister Kraamverzorgenden het volgende onderzocht:

hoe ziet het personeelsbestand van kraamverzorgenden in Nederland er nu eigenlijk uit? Welke ontwikkelingen hebben daar in de laatste jaren plaatsgevonden? Zijn kraamverzorgenden meer of minder gaan werken? Wat is er gebeurd met de salarisontwikkeling? En de gemiddelde leeftijd? Zij hebben die dag laten u zien hoe de kraamzorg zich heeft ontwikkeld en wat kenmerkende aspecten zijn van de kraamverzorgenden in Nederland. En hebben een toekomstbeeld geschetst: hebben we straks ook voldoende kraamverzorgenden? Dit onderzoek heeft een vervolg gekregen in het najaar van 2015 in samenwerking met de nieuw op te richten brancheorganisatie Bo Geboortezorg.

3.6 Innovaties

3.6.1 Digitale kraamzorg

Voortgang

De kraamverzorgenden hebben door het Kenniscentrum Kraamzorg volop te maken gekregen met digitalisering: de kraamverzorgenden moesten zich in schrijven in het Kwaliteitsregister via de website van het KCKZ met gebruikersnaam, inlogcodes om vervolgens te registreren waarbij documenten geüpload moesten worden. Voor velen was dit geen probleem maar voor velen bleek dit wel een probleem en moest er veel geleerd worden, wat geweldig is gelukt. Digitale kraamzorg moet in de toekomst dus geen probleem meer zijn.

In september 2015 is een KCKZ APP voor smartphones gelanceerd waarop 15 Landelijke Protocollen in concept te vinden zijn.

3.6.2 Kraamverzorgenden van de toekomst

In 2014 is het Kenniscentrum Kraamzorg gestart met het formuleren van een toekomst visie en een duidelijke positionering van het beroep kraamzorg. Daartoe is een denktank in het leven geroepen met als opdracht een toekomstbeeld op te stellen over het vak van de kraamverzorgende in het jaar 2020. De Denktank is in november 2014 van start gegaan en is samengesteld uit 6 leden van de brancheorganisaties en 4 leden van de beroepsvereniging (NBvK).

Het Kenniscentrum Kraamzorg heeft de Denktank de volgende vragen voorgelegd:

- Wie is de kraamverzorgende nu en wat zijn haar taken?
- Wie is de kraamverzorgende in 2020 en wat zijn haar taken dan?
- Wat zijn de consequenties voor het vak door de veranderingen in de markt?

Daarnaast heeft het Kenniscentrum Kraamzorg in december 2014 een enquête opgesteld die aan alle kraamzorgorganisaties in Nederland is gestuurd en ook online is gezet. Ruim 450 kraamverzorgenden en betrokkenen uit de kraamzorg hebben de vragen beantwoord.

Resultante van dit proces is het document "Toekomstbeeld van het beroep kraamzorg" van het KCKZ (2015). Dit document heeft als basis gediend voor het Visiedocument "Kraamzorg verzekerd van een goede toekomst" (Deen, 2015) over de rol en positionering van de kraamverzorgende in de geboortezorgketen. Op dit Visiedocument is vervolgens het Beroepscompetentieprofiel gebaseerd (zie hoofdstuk 3.2.3) en is het uitgangspunt voor de Herregistratiecommissie geweest (zie hoofdstuk 3.2.1).

4. Stakeholders

Met de onderstaande stakeholders heeft het Kenniscentrum Kraamzorg regelmatig contact (ingedeeld, op willekeurige volgorde, op basis van de zes beleidsterreinen):

- 1. Kwaliteit:** CPZ, ZIN, Zorgverzekeraars, Kraamzorgorganisaties, NBvK, IGZ en VWS, ActiZ, BTN
- 2. Scholing:** voorheen Calibris, Opleidingsinstellingen, opleiders, A&OVVT
- 3. Inhoud:** CPZ, Voedingscentrum, Stichting Zorg voor Borstvoeding, RIVM, The Next Page, EHBO, VeiligheidNL, NBvK, KNOV, NCJ, NVL, ActiZ, BTN
- 4. Ketensamenwerking:** CPZ, KNOV, JGZ
- 5. Onderzoek:** ZonMw, TNO, Nivel, Zorginstituut Nederland, Kwaliteitsinstituut, PFZW, ErasmusMC, Trimbos, Promise, Stichting Opvoeden, Academische Werkplaats Kraamzorg in Geboortezorg (AWKG)
- 6. Innovaties:** Kraamzorgorganisaties, Kraamverzorgenden, TNO

5. Faciliteiten

Het Kenniscentrum Kraamzorg heeft niet veel faciliteiten nodig om het werk te doen. Huisvesting en de website zijn, naast de benodigde financiën, van belang.

5.1 Huisvesting

Het Kenniscentrum Kraamzorg is in september 2014 verhuisd van Amstelveen naar Regus Hoofddorp daar Regus Amstelveen haar deuren sloot. Uit pragmatische overwegingen is voor Hoofddorp gekozen omdat 2 van de 3 medewerkers in Hoofddorp wonen. De kantoorruimte is ook hier weer puur functioneel, naast de kantoorruimte kunnen wij via Regus gebruik maken van alle extra services zoals: telefoonservice, huur vergader ruimte, administratieve ondersteuning e.d., die nodig zijn om het werk te doen.

5.2 Website

De website is het communicatiemiddel van het Kenniscentrum Kraamzorg en tevens het centrale punt van waaruit de kwaliteitsregistratie en de accreditatie wordt geregeld. Om te registreren, de registratie bij te houden, scholingen te accrediteren en geaccrediteerde scholingen te bekijken moet de website van het Kenniscentrum Kraamzorg bezocht worden. Het Kwaliteitsregister met ruim 9700 geregistreerde kraamverzorgenden en 600 geaccrediteerde scholingen eind 2015 heeft tot veel bezoekers van de website geleid, zie voor meer informatie hoofdstuk 4.3.4.

De website zelf wordt onderhouden door een freelance webdesigner/bouwer. De teksten en onderwerpen die aangeleverd worden, worden geredigeerd en/of geschreven door een vaste freelance journaliste, zij is ook betrokken bij het up-to-date houden van de website en de content voor de e-nieuwsbrieven.

Het gedeelte van de website waar de registratie en accreditatie plaatsvindt wordt door Xaurum, met haar online web portaal PE-online, verzorgd en beheerd.

6. Financiën

Vanaf mei 2014 moet Kenniscentrum Kraamzorg zichzelf bedruipen. In de bijlage is een verkorte versie van de jaarcijfers 2014 en 2015 bijgevoegd.

De registratie van kraamverzorgenden is sneller verlopen dan verwacht. Toch heeft Kenniscentrum Kraamzorg in het verslagjaar 2014 een tekort volgens de staat van baten en lasten, doordat de inkomsten van registratie toegerekend worden aan de registratieperiode van drie jaren vanaf de maand van registratie. Hierdoor is er maar een gedeelte van de ontvangen bedragen in 2014 toegerekend aan het verslagjaar 2014. Het tekort over 2014 kan geheel worden gecompenseerd door het restant van de subsidie van VWS en het overschot in het verslagjaar 2015. De verwachting is niet dat Kenniscentrum Kraamzorg te maken krijgt met tekorten in de nabije toekomst, dit vanwege de continuïteit van (her-)registratie en de daarmee gepaard gaande inkomsten. De vooruit ontvangen gelden van (her-)registratie zijn op spaarrekeningen gestort waarover rente wordt ontvangen. De gelden zijn ten alle tijden beschikbaar. Voor extra activiteiten geldt nog steeds dat gelden uit bv. subsidies c.q. sponsoring zeer welkom zijn.

6.1 Vaste inkomsten

De vaste inkomsten van Kenniscentrum Kraamzorg bestaan uit de (her)registratie van kraamverzorgenden en de accreditatie van (opleidings-)instellingen.

De (her)registratie van een kraamverzorgende bedraagt €75,- per drie jaar.

De aanbodaccreditatie is €125,- per jaar, een instellingsaccreditatie is € 1500,- voor een non-profitorganisatie en €2000,- voor elke andere organisatie, beiden per drie jaar.

Eind 2015 hadden zich ruim 9700 kraamverzorgenden ingeschreven in het Kwaliteitsregister, ongeveer 270 scholingen waren geaccrediteerd en 14 instellingsaccreditaties zijn verleend, in deze verslagperiode, waardoor Kenniscentrum Kraamzorg financieel onafhankelijk is.

6.2 Subsidies

Het Kenniscentrum Kraamzorg heeft in 2015 gebruik gemaakt van het aanbod van TNO om een aanzet te geven tot het ontwikkelen van richtlijnen via de KIP gelden van TNO, zie hoofdstuk 4.3.1

6.4 Sponsoring

Vanaf 2015 heeft Forest Healthcare (o.a. sudocrème) zich aan Kenniscentrum Kraamzorg verbonden voor € 10.000,- per jaar in ruil waarvoor Forest Healthcare o.a. een pagina op de website van Kenniscentrum Kraamzorg mag vullen met haar eigen content. Eind 2015 heeft Forest Healthcare het contract met 2 jaar verlengd.

Vanaf mei 2015 is Procter&Gamble (o.a. Pampers) een samenwerkingsverband met Kenniscentrum Kraamzorg aangegaan voor een jaar onder dezelfde voorwaarden als Forest Healthcare.

Deze sponsorgelden zijn besteed aan het ontwikkelen van de Landelijke Protocollen en de APP hiervoor.

7. Tot slot

Met dit Jaarverslag over 2014 en 2015 legt het Kenniscentrum Kraamzorg verantwoording af over haar gevoerde beleid en de daaruit voortvloeiende activiteiten.

Wij kijken met trots terug op een enerverende periode waarin er veel bereikt is door het Kenniscentrum Kraamzorg samen met het enthousiasme van de kraamverzorgenden en de kraamzorgorganisaties. Wij zijn vol nieuwe energie 2016 in gegaan.

Marie-Pauline van der Ven-de Vries, directeur

ven@kenniscentrumkraamzorg.nl

Esther van der Zwan, secretaris

zwan@kenniscentrumkraamzorg.nl

Hoofddorp, juni 2016

Bijlage: Jaarcijfers Kenniscentrum Kraamzorg 2014-2015**BALANS PER 31 DECEMBER 2015***(Na resultaatbestemming, afgerond op duizend euro's)*

a c t i v a	2015	2014
	€	€
<u>Vlottende activa</u>		
Vorderingen en overlopende activa		
Nog te factureren bedragen	9.000	47.000
Vorderingen	19.000	9.000
	<hr/>	<hr/>
	28.000	56.000
Liquide middelen	436.000	467.000
	<hr/>	<hr/>
	464.000	523.000
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
p a s s i v a	2015	2014
	€	€
<u>Reserves</u>		
Saldo reserve	-36.000	30.000
Overschot c.q. tekort verslagjaar	60.000	-66.000
	<hr/>	<hr/>
	24.000	-36.000
<u>Langlopende schulden</u>		
Vooruitontvangen bedragen	138.000	301.000
<u>Kortlopende schulden</u>		
Vooruitontvangen bedragen	274.000	233.000
Belastingen	6.000	9.000
Overige schulden	22.000	16.000
	<hr/>	<hr/>
	302.000	258.000
	<hr/>	<hr/>
	464.000	523.000
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2015 en 2014

(Afgerond op duizend euro's)

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
	€	€
Baten		
Opbrengsten registraties en accreditaties		
Registraties	224.000	120.000
Accreditaties	35.000	18.000
	<hr/>	<hr/>
Ontvangen subsidie	259.000	138.000
Ontvangen sponsoring	-	12.000
	7.000	-
	<hr/>	<hr/>
Som der baten	266.000	150.000
Lasten		
Personeel	102.000	107.000
Register en accreditaties	62.000	52.000
Beleidsreinen en protocollen	1.000	3.000
Overige lasten	44.000	56.000
	<hr/>	<hr/>
Som van de lasten	209.000	218.000
Saldo	57.000	-68.000
Financiële baten en lasten	3.000	2.000
	<hr/>	<hr/>
Overschot c.q. tekort	60.000	-66.000
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>